

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัญหาการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สืบเนื่องมาจากผู้ที่ต้องการ เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีจำนวนมาก แต่มหาวิทยาลัย หรือสถาบันของรัฐในระบบจำกัดรับไม่ล้าสามารถสนองความต้องการได้หมด แต่ขณะเดียวกันก็มี จำนวนผู้ที่สามารถสอบเข้าศึกษาได้แต่ไม่ไปรายงานตัวหรือศึกษาเพียง 1 หรือ 2 ปี แล้ว ลาออกหรือให้ออกด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน เป็นผลให้รัฐบาลสูญเสียงบประมาณที่ต้องจ่ายเป็น ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตนักศึกษาในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งค่าใช้จ่ายต่อหัวของนิสิตนักศึกษาในคณะนี้ค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงเป็นปัญหาที่ควรวิจัยเพื่อ ประโยชน์ให้ผู้บริหารในคณะหรือมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน ได้ดำเนินการแนะแนวให้กับนิสิต นักศึกษา เพื่อป้องกันการออกกลางคัน และหรือเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ให้ผู้บริหารใช้ในการกำหนด มาตรการในการล่อคัดเลือก เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และหรือทำให้ทราบสาเหตุที่เกี่ยวข้อง กับการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคันเกี่ยวกับ สถานภาพ อันตบการเลือกในการ ล่อคัดเลือก เข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ สาเหตุการออกกลางคัน เปรียบเทียบสาเหตุ การออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา ที่ออกกลางคันและล่อคัดเลือก เข้าศึกษาได้ใหม่ เกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันและภายใน คณะวิทยาศาสตร์ในสถาบันเดิม โดยมีขอบเขตของการวิจัยคือนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทาลัยหรือสถาบันในระบบจำกัดรับรวมทั้งสิ้น 12 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย- เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิชยา- เขตประสานมิตร บางแสน พิษณุโลก และสงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิชยาเขตรนบุรี ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2524 และ 2525 และ ออกจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันในภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2526

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ที่ ออกกลางคืนในสถาบันทั้ง 12 สถาบัน ที่กล่าวข้างต้น จำนวน 961 คน สำหรับการสำรวจ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะวิทยาศาสตร์ และสาเหตุการออกกลางคืนนั้นใช้กลุ่มตัวอย่างจาก 3 สถาบันแรกที่มีนิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคืน และไปสอบคัดเลือกเข้าศึกษาได้มากที่สุด ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า จำนวน 450 คน

จากการศึกษาทะเบียนประวัตินิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคืนพบว่า จำนวนนิสิตนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์รุ่นปีการศึกษา 2524 และ 2525 ที่ออกกลางคืนในภาคการศึกษาดัน ปี- การศึกษา 2526 มีจำนวนใกล้เคียงกัน กล่าวคือรุ่นปีการศึกษา 2524 มีจำนวนร้อยละ 49.43 และรุ่นปีการศึกษา 2525 มีจำนวนร้อยละ 50.57 จากจำนวนนิสิตนักศึกษาที่ออก- กลางคืนทั้งหมด 961 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงร้อยละ 50 โดยประมาณทั้ง 2 รุ่น สถาบันที่มีนิสิตนักศึกษาออกกลางคืนมากที่สุด คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเมื่อเปรียบ- เทียบกับจำนวนนิสิตนักศึกษาที่เข้าศึกษาแต่ละรุ่นพบว่า มหาวิทยาลัยมหิดลมีอัตราการออก- กลางคืนสูงสุดในขณะที่จำนวนนักศึกษารวมในแต่ละรุ่นหรือแต่ละปีการศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุดในจำนวน 12 สถาบันที่เปิดสอนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ฐานนิยมอายุของนิสิตนักศึกษาที่ออก- กลางคืน คือ อายุ 20 ปี นิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคืนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพ- มหานครจำนวนร้อยละ 58.69 และสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ. 5) จาก กรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่เช่นกัน คือ ร้อยละ 46.72 โดยผู้ปกครองนิสิตนักศึกษา เหล่านี้มีอาชีพประกอบกิจการส่วนตัวมากที่สุด คือ ร้อยละ 51.20

ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ ฐานนิยมของอันดับการเลือก อยู่ที่อันดับ 6 แต่สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันเทคโนโลยี- พระจอมเกล้า มีฐานนิยมของอันดับการเลือกอยู่ที่อันดับ 5 3 และ 4 ตามลำดับ สาเหตุ การออกกลางคืนจากการศึกษาทะเบียนประวัติของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มีฐานนิยม คือ การลาออก และสาเหตุรองลงมา คือ การขาดการติดต่อกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันเป็น ระยะเวลานานตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน

จากการศึกษาติดตามนิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคืนจำนวน 961 คน พบว่าสามารถ สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยหรือสถาบันของรัฐได้ร้อยละ 77.42 สอบเข้าศึกษาในสถาบัน

อุดมศึกษาอื่น ร้อยละ 5.4 รับราชการทหารเกณฑ์และออกไปประกอบอาชีพ ร้อยละ 1.77 นอกนั้นไม่ระบุ

คณะหรือสาขาวิชาที่นิสิตนักศึกษาเลือกได้ใหม่กระจายในหลายประเภทวิชา ส่วนใหญ่ จะศึกษาไปทางสาขาวิชาอื่นมากกว่าสาขาวิชาที่เป็นวิชาการ มีทั้งสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ เรียงลำดับตามคณะหรือสาขาวิชาที่มีจำนวนนิสิตนักศึกษากลับไปเลือกได้จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ วิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 17.79) พาณิชยศาสตร์ (ร้อยละ 11.65) เกษศาสตร์ (ร้อยละ 11.03) เทคนิคการแพทย์ศาสตร์ (ร้อยละ 5.62) ทันตแพทย์ศาสตร์ (ร้อยละ 4.89) แพทย์ศาสตร์ (ร้อยละ 4.37) สัตวแพทย์ศาสตร์ (ร้อยละ 4.37) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 4.16) พยาบาลศาสตร์ (ร้อยละ 3.64) เกษตรศาสตร์ ประมงและวนศาสตร์ (ร้อยละ 3.02) เศรษฐศาสตร์ (ร้อยละ 2.70) โรงเรียนเหล่า (ร้อยละ 2.18) วิทยาลัยเอกชน (ร้อยละ 1.87) มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 1.77) สถาปัตยกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 1.25) อุตสาหกรรม-เกษตร (ร้อยละ 0.94) สาธารณสุขศาสตร์ (ร้อยละ 0.73) นิติศาสตร์ (ร้อยละ 0.52) นิเทศศาสตร์หรือวารสารศาสตร์ (ร้อยละ 0.31) นอกนั้นทำงาน รับราชการทหาร และไม่ระบุ

สำหรับสถาบันที่นิสิตสอบได้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ร้อยละ 24.87) มหาวิทยาลัยมหิดล (ร้อยละ 13.63) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า (ร้อยละ 8.32) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ร้อยละ 8.12) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ร้อยละ 7.39) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ร้อยละ 6.76) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ร้อยละ 3.12) มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ร้อยละ 3.01) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ร้อยละ 2.19) โรงเรียนเหล่าต่าง ๆ (ร้อยละ 2.18) วิทยาลัยเอกชน (ร้อยละ 1.87) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ โรงเรียนป่าไม้ วิทยาลัยพยาบาล (ร้อยละ 2.36)

นิสิตนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้แสดงความคิดเห็นว่ามีคามพึงพอใจมากกับคณะหรือสาขาวิชาที่เลือกได้ใหม่ และตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุดสำหรับคณะหรือสาขาวิชาที่เข้าศึกษาใหม่นี้ ส่วนสิ่งที่เป็นสาเหตุในระดับสูงและสูงสุดของการออกกลางคันจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างนี้สรุปได้ดังนี้ คือ มองไม่เห็นแนวทางประกอบอาชีพ (ร้อยละ 35.52) ทดลองออกมาทำการสอบคัดเลือกใหม่ (ร้อยละ 36.12) ต้องการออก

ไปล่อบเข้าคณะหรือสาขาอื่น (ร้อยละ 40.00)

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะวิทยา ศาสตร์ที่นิสิตนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนี้ได้เคยศึกษา ล่อบได้ดังนี้ คือ ในด้านรายวิชาที่จะต้องศึกษาแต่ละภาคการศึกษา มีจำนวนมาก เนื้อหาใน รายวิชามีส่วนซ้ำกับที่เรียนในชั้น มค. 4 และ 5 มาก ปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละ รายวิชา มีปริมาณพอดี วิธีการสอนเป็นการสอนแบบบรรยาย อุปรณ์การสอนรวมทั้งห้องปฏิบัติการ มีปริมาณพอดี ไม่ล่ำล่ำมัยและไม่ทันล่ำมัย ความถี่ของการประเมินผลพอดี ไม่มากและน้อยเกินไป กิจกรรมเสริมหลักสูตรทาง วิชา การมีน้อย ความถี่ของการร่วมกิจกรรมจะทำก็ต่อเมื่อมีเวลา นิสิตนักศึกษา มีความต้องการให้ปรับปรุงทางด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือวิชา เรียน หลักสูตร นอกจากนี่ยัง เสนอแนะให้ทางมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน หรือคณะประสานงานกับหน่วยงานองค์การ ต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนให้มีการลงทุนทางด้านวิทยาศาสตร์มากขึ้น ปรับปรุงหลักสูตรให้ ล่อดคล้องกับตลาดแรงงานยิ่งขึ้น เพื่อชักลูงให้นิสิตนักศึกษาไม่ออกไปล่อบคัดเลือกใหม่

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้พบว่า เมื่อเทียบจำนวนนิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคันกับจำนวนรวมของนิสิต นักศึกษาที่ออกกลางคันทั้งหมด สถาบันที่มีจำนวนนิสิตออกกลางคันล่่งลุ่ด คือ จุฬาลงกรณ- มหาวิทยาลัย แต่เมื่อเทียบกับจำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งหมดในคณะวิทยาศาสตร์ในแต่ละมหาวิทยาลัย หรือสถาบัน มหาวิทยาลัยมหิดลจะมีจำนวนนิสิตนักศึกษาออกกลางคันล่่งลุ่ด และมีข้อที่น่าล่่งเกต คือ เป็นมหาวิทยาลัยเดียวที่มีจำนวนนิสิตนักศึกษารวมของคณะวิทยาศาสตร์น้อยที่สุด จำนวนนิสิต นักศึกษาที่ออกกลางคันของปีการศึกษา 2524 และ 2525 ไม่แตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาที่ออก- กลางคันล่่วงใหญ่จะมีฐานะ เศรษฐกิจทางครอบครัวดี เนื่องจากจำนวนนิสิตนักศึกษาร้อยละ 77.61 ให้ข้อมูลว่า ปัญหาทางการเงินไม่เป็นล่ำเหตุของการออกกลางคันเลย และจากการ เก็บข้อมูลจากทะเบียนประวัติบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษามีอาชีพประกอบธุรกิจ ล่่วงตัวเป็นล่่วงใหญ่ ดังนั้นนิสิตนักศึกษาจึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการรับล่อบเพื่อที่จะออกไป ประกอบอาชีพ ซึ่งตรงกับสิ่งที่เป็นล่ำเหตุน้อยที่สุดของการออกจากคณะวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาได้ คือ การขาดแคลนทุนทรัพย์ ปัญหาครอบครัว ฯลฯ อันดับการเลือกเป็นล่่งหนึ่งที่จะวัดความ ตั้งใจที่จะศึกษา และผลการวิจัยในเรื่องอันดับการเลือกคณะ วิทยาศาสตร์ของนิสิตนักศึกษา

ที่ออกกลางคันในครั้งนี้อาจคล้อยกับผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ระบุว่า ผู้ละสิทธิการศึกษาส่วนใหญ่ลอบคัดเลือกได้ในวันอันดับท้าย ๆ (ประพัฒน์ จำปาไทย, 2526: 69-71) จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า อันดับการเลือกของนิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคันอยู่ในช่วงอันดับท้าย ๆ เช่นกัน

สาเหตุการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาได้จากทะเบียนประวัติ คือ "การลาออก" และนิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคันส่วนใหญ่จะกลับเข้ามาลอบคัดเลือกใหม่ สถาบันที่มีนิสิตนักศึกษาออกกลางคันและลอบคัดเลือกได้ใหม่มากที่สุด คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันดับ 2 ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล และอันดับ 3 ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า สาขาที่นิสิตนักศึกษาเหล่านี้ลอบเข้าศึกษาใหม่ได้เป็นจำนวนมาก คือ วิศวกรรมศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ เกษศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ ทันตแพทย์ แพทย์ศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าเป็นสาขาวิชาชีพแทบทั้งสิ้น นับได้ว่าอิทธิพลของตลาดแรงงานมีบทบาทในการเลือกสาขาวิชาใหม่ หรือมีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาเหล่านี้ ซึ่งตรงกับข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ว่า สาเหตุหนึ่งที่เลือกคณะหรือสาขาวิชาใหม่ คือ "เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน" ดังนั้นนิสิตนักศึกษาเหล่านี้มีความต้องการที่จะให้ทางคณะหรือทางมหาวิทยาลัยหรือสถาบันประสานงานกับหน่วยงานองค์การต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ให้มีการลงทุนทางด้านวิทยาศาสตร์มากขึ้น ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งนิสิตนักศึกษาเหล่านี้คาดว่าจะเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวให้นิสิตนักศึกษาไม่ออกไปลอบคัดเลือกใหม่ ความต้องการของนิสิตนักศึกษาเหล่านี้ เมื่อวิเคราะห์แล้วจะพบว่า นิสิตนักศึกษามีความต้องการงานหรืออาชีพรองรับเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งเลือกที่จะศึกษาทางสาขาที่เป็นวิชาชีพโดยตรงมากกว่าการศึกษาทางความรู้ทั่วไปทางวิทยาศาสตร์ ข้อวิเคราะห์จะสอดคล้องกับสาเหตุการออกจากคณะวิทยาศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้ คือ "มองไม่เห็นแนวทางประกอบอาชีพ" ดังนั้นในปัญหาการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ในระดับปริญญาตรีพบว่า สิ่งที่เป็นสาเหตุมากที่สุดและมากของการออกกลางคันเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ ต้องการออกไปลอบเข้าคณะสาขาวิชาอื่น ทดลองออกมาทำการลอบคัดเลือกใหม่ มองไม่เห็นแนวทางประกอบอาชีพ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้จะสอดคล้องกับข้อคิดเห็นที่ศึกษาได้จากนิสิตนักศึกษาที่ออกกลางคันในกลุ่มตัวอย่างนี้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาติดตามปัญหาการออกกลางคันของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะ -
วิทยาศาสตร์พบว่า นิสิตนักศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาทางสาขาวิชาชีพมากกว่าทางด้าน
วิชาการอย่างเดียว ผู้วิจัยเห็นควร เสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาการออกกลางคันดังนี้ คือ

1. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อมูลใน
การวิจัยนิสิตมีความเห็นว่า หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตยังมีเนื้อหาวิชาซ้ำซ้อนกับ มศ. 4 และ
มศ. 5 มาก มีจำนวนรายวิชามากเกินไป และไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
2. ประสานงานกับรัฐและเอกชนในด้านการส่งเสริมอาชีพ งานวิจัย ให้ผู้สำเร็จ
ทางด้านวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ (Pure Science) มีงานทำตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมาและ
เพื่อความเจริญงอกงามทางสาขาวิทยาศาสตร์
3. ส่งเสริมผู้คิดค้นวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ให้มากและจริงจัง เพื่อเป็นกำลังใจ
ให้ผู้ที่ยังเรียนสาขาวิทยาศาสตร์มุ่งผลิตรายงานหรือค้นคิดสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ และเป็นการแก้ปัญหาทาง
หรืออาชีพซึ่งอาจจะไม่พึงประสงค์เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้ดำเนินการค้นคว้าประดิษฐ์สิ่ง -
ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อไป
4. สืบเนื่องมาจากนิสิตนักศึกษาให้ข้อมูลว่า วิธีการสอนในคณะวิทยาศาสตร์เป็น
การสอนแบบบรรยายมากที่สุด และมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษามี
ทักษะทางวิชาการที่กว้างขวางและเพิ่มบรรยากาศการเรียนรู้ที่แตกต่างออกไปจากเดิม คณะ
ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางวิชาการให้มากขึ้น
5. เห็นควรจัดหลักสูตรต่อยอดหรือต่อเนื่อง เพื่อให้บัณฑิตจากคณะวิทยาศาสตร์ได้มี
โอกาสศึกษาในสาขาอื่น ๆ ที่ต้องการและเป็นการเพิ่มบัณฑิตในสาขาที่ยังขาดแคลนอยู่

ข้อเสนอแนะเหล่านี้มหาวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษานักเรียนได้ทราบ
ซึ่งอาจจะทำโดยใช้การแนะนำแนวสิ่งต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เพื่อเป็น
การลดทัศนคติที่ไม่ดีต่อคณะวิทยาศาสตร์

จากการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาต่อโดยติดตามการคงอยู่ของนิสิตนักศึกษาเหล่านี้ที่
สอบได้ใหม่ในคณะหรือสาขาวิชาต่าง ๆ ต่อไปว่ามีการเปลี่ยน โอน ย้าย หรือออกจากคณะ
หรือสาขาวิชาใหม่อีกหรือไม่